

Een voorgeschiedenis en een nabetrachting.

Eerst de voorgeschiedenis.

Wie mijn boek „Hongarije in Oorlogstijd” las, herinnert zich zeker „de blinde kinderen”, die in onze ambulance te Boedapest (onze ambulance was gehuisvest in een blindeninstituut) waren achtergebleven, en die wij dus bij onze aankomst vonden. Gisella en Julia. Gisella was de muzikale, die zoo aandoenlijk mooi op de harp kon spelen.

... „O, hoe gaarne komen we, als 't kan, daarnaar luisteren. Gisella heeft zoo'n pathetisch gezichtje, zoo „lichtloos,” zou ik bijna zeggen, iets als een landschap, waar geen zon op schijnt. Maar o, wat speelt ze mooi, als ze met haar slanke, fijn-voelende vingertjes langs de lange snaren op- en neertokkelt. Ze kan nu al het „Wilhelmus” voor ons spelen, en dat vindt ze heel mooi. Arme kleine Gisella, er ligt zulk een uitdrukking van lijden en droefheid over heel haar fragiel wezentje, over haar bleek, oud gezichtje vooral.” (blz. 164 v. v.)

Ik wist toen nog niet, welk een blijde zonnestraal Gisella met dat pathetisch gezichtje „als een landschap, waar geen zon op schijnt,” voor een ander nog véél droeviger leven geweest was. Dat heb ik eerst onlangs gehoord van een Hongaarsche dame uit Boedapest, die thans in Den Haag vertoef. Zij is lid van het Hongaarsche Roode Kruis, en kende het Blindeninstituut, waar onze Nederlandsche ambulance gewerkt had, heel goed. Want reeds lang vóór onze komst was het Blindeninstituut ontruimd om tot ambulance te dienen. De gewonde soldaten, die er lagen, werden in dien „voortijd” verzorgd door Hongaarsche Roode-Kruis-Zusters. En ook toen woonden de beide blinde kinderen in het Instituut, en ook toen speelde de kleine Gisella iederen dag haar mooie melodiën op de harp...

Het was aardig, iemand te ontmoeten, die dat alles ook kende, en evenveel van die blinde meisjes had gehouden als ik zelf.

En toen vertelde zij mij iets, zóó iets moois, dat ik 't ook u wil vertellen.

Er werd in dien tijd eens een gewond Poolsch officier binnengebracht. Een jonge man van fijne beschaving en meer dan gewone ontwikkeling. Hij had een schot in zijn oogen gekregen. Het geval bleek hopeloos. Hij was ongeneeslijk blind.

Wanhopend was de arme jonge man. Hij kon en wilde er zich niet bij neerleggen. Blind te zijn, was voor hem het ergste wat er bestond. Blind wilde hij niet verder leven. Hij wilde zich van kant maken.

De dokters, de zusters deden voor dien stakkerd wat zij konden. Maar alles tevergeefs. Hij bleef bij zijn vreeselijk besluit. Hij moest zorgvuldig bewaakt worden, om dien zelfmoord uit wanhoop te voorkomen. En tot al wie met hem sprak, zei hij altijd weer: „Ja, maar u weet ook niet, hoe vrééselijk dat is, om blind te zijn!”

En toen was er iemand, die aan Gisella dacht. En men vertelde haar van den jongen Poolschen officier, van zijn blindheid en van zijn bitter verdriet.

En toen is Gisella met haar harp bij hem gebracht. Spreken kon ze niet met hem. Want hij was een Pool en zij een Hongaarsche. En Poolsch en Hongaarsch lijken even veel op elkaar als Fransch en Duitsch. Maar ze kon wel voor hem spelen. De taal der muziek, die verstond de muzikale jonge man. En zoo heeft de blinde Gisella met haar harp naast het bed van den blinden officier gezeten, en voor hem gespeeld. Stille, zachte melodieën van medegevoel, van troost, van opbeuring... Zij wist immers àl wat hij leed? En zij wist tòch, dat ook een blinde tevreden en gelukkig kan zijn, dat hij, zijn oogen missende, dubbel genieten kan van de schoonheid der geluiden, dubbel dankbaar kan zijn, dat God hem gehoor heeft geschonken, om te luisteren naar al wat lieflijk is en wèl luidt...

Dat alles, en nog veel meer heeft Gisella voor hem op de harp gespeeld...

Zooals David met zijn harp bij Saul zat, om Sauls

boozen geest te verdrijven, zóó zat de kleine Gisella bij den opstandigen Poolschen officier, en speelde...

En zie, wat geen dokter en geen zuster vermocht, dat vermocht de kleine Gisella met haar harp-gespeel.

De jonge Poolsche officier heeft stil naar haar liggen luisteren en haar begrepen. Zij heeft de wanhoop verdriven uit zijn hart. En hij is, moedig berustend in zijn lot, getroost en verkwikt weer huiswaarts gekeerd.

En dat heeft met haar spelen
De kleine Gisella gedaan....

En nu de nabetrachting.

Ook deze staat in verband met den oorlog. Maar met den oorlog in een ander deel van Europa. Niet in Polen en Hongarije, — maar met den oorlog tusschen Engeland en Duitschland.

Ook nu moet ik even het geheugen mijner lezers wakker roepen.

Aan het einde van het vorige jaar vertelde ik u van mijn bezoek aan „een Engelsche en een Duitsche,” die twee vriendinnen hier te lande, wier vriendschap door geen oorlog, door geen overwinning of nederlaag gedeerd was. Toen ik in die allerdonkerste dagen van Duitschlands plotselinge ineenstorting die arme Duitsche een bezoek ging brengen, vond ik haar Engelsche vriendin bij haar. Die Engelsche was die Duitsche in haar bitter-leed gaan troosten.

„Lang ben ik maar niet gebleven. Wat zou ik voor troost kunnen brengen, waar God zulk een troost aan die zwaarbeproeide Duitsche had toegedacht?”

De schets, die ik over dit bezoek in „Timotheüs” plaatste, zond ik aan een Engelsche vriendin, die in Engeland woont. „Op hoop van zegen”. Men weet nooit vooruit, of de censor zoo genadig is, zulke lectuur door te laten. Maar ditmaal was de censor zoo genadig. Mijn vriendin, die Hollandsch verstaat, las mijn schets.

En zie, toen vroeg zij mij, uit haar naam, maar zonder haar naam te noemen, op Kerstfeest aan die Duitsche een groet van Kerstrozen te zenden.

De tranen sprongen mij in de oogen, toen ik dit las. Er trilde iets in mijn ziel van heilige vreugde, toen ik dezen Engelschen Kerstgroet aan die Duitsche brengen mocht.

En ik kan ten opzichte van dit Kerstgeschenk slechts herhalen wat ik schreef naar aanleiding van dat troost-bezoek van die Engelsche bij die Duitsche:

„Was dat héél-mooie, dat ik zag, in al zijn eenvoud, symbool van wat toch weer eenmaal mogelijk zal blijken? Van een ideaal, dat wel verscheurd en bezoedeld, maar niet vernietigd is? Van een toekomst, die zal zijn als een gouden dageraad na pikdonkeren stormnacht?

God geve het.”

Kleine dropp'len water,
Kleine korr'len zand...

Het gaat in het leven dikwijls zoo veel meer dan wij weten, om en dóór het kleine. Wij zijn gewoon, alleen het groote belangrijk te vinden, en het kleine niet te achten.

God doet dikwijls juist omgekeerd.

Heeft Jezus het niet de moeite waard gevonden, ons mede te deelen, dat de haren van ons hoofd — alle — geteld zijn?

Heeft Hij ons niet verzekerd, dat er geen muschje op de aarde valt, zonder den wil van onzen hemelschen Vader?

En heeft Hij het ons niet zoo ontroerend schoon gezegd, dat de weduwe, die één penning in den schatkist offerde, meer, let er op, *meer* gaf dan de rijken, die de schatten van hun overvloed daarin wierpen?

En zou het zoo ook niet kunnen zijn, dat die stille Kerstgroet van een Engelsche aan die onbekende Duitsche, van wier leed om haar land zij hoorde, — in Góds oog meer waarde had dan heel het grootsch gedoe der Vredesconferentie?

Het zou mij niets verwonderen.

H. S. S. K.